

Misbrugsbehandling og personlighedsforstyrrelser – fra opgivelse til arbejdslyst og glæde

Charlotte Sandfeld og Ragnar Stefánsson

Kursus for medarbejdere hos Kriminalforsorgen

Målet med kurset:

At give deltageren en viden om personlighedsforstyrrelser, især den dyssocial /antisociale personlighed. Desuden at give deltagerne kompetenceudvikling af egen praksis ud fra cases, der gør det praksisnært og en oplevelse af at forandring er mulig.

Kontaktperson:

Charlotte Sandfeld, psykoterapeut og afdelingsleder på
Sydgårdens Behandlingsafdeling Statsfængslet Renbæk
Tlf.: 20 21 17 16
charlotte@livskompetence.com

Baggrund

Personer, der arbejder med indsatte i misbrugsbehandling, møder ofte svært personlighedsforstyrrede indsatte. Hyppigste personlighedsforstyrrelse er den dyssoziale (antisocial), men mange indsatte lider ofte af borderline personlighedsstruktur, samt narcissistisk og paranoide forstyrrelser. Inden for behandlingsregi vil man også se personer med dependent, ængstelig (evasiv) og skizoid struktur. Ofte kan en og samme person lide af flere personlighedsforstyrrelser.

Disse forskellige personlighedsmønstre medfører ofte til en række problematikker.

Indsatte som lider af en eller flere personlighedsforstyrrelser får hyppigere, hurtigere og voldsomme tilbagefald sammenlignet med person som ikke lider af personlighedsforstyrrelser. Personen vil også være sværere at håndtere i behandlingsmiljø og sværere at etablere en bæredygtig arbejdsalliance med. Ofte ser man aggressivitet, manipulation, usandheder, krænkelse og vold forbundet med den antisociale person. En borderline klient kan vise utilregnelig adfærd og skabe splittelser. Andre personlighedstyper kan underkaste sig og/eller gemme sig væk.

For personalet kan denne kontakt medføre til:

- Angst
- Usikkerhed
- Manglende tiltro til egne færdigheder
- Selvbekendelse
- Depression
- Aggressivitet
- Udbrændthed
- Splittelse i medarbejdergruppen

På baggrund af dette problemfelt tilbydes kursus for de medarbejdere hos Kriminalforsorgen som arbejder med indsatte, der er i misbrugsbehandling.

Målgruppen

Målgruppen er de personer, der arbejder med indsatte, der er i en form for misbrugsbehandling indenfor Kriminalforsorgen:

- Fængselsbetjente
- Misbrugsbehandlere
- Socialrådgivere
- Sygeplejerske

Formålet med kurset:

- At deltagerne dygtiggøres til at håndtere indsatte med svær personlighedsproblematik
- At øge deltageres færdigheder til at vurdere forskellige personligheds mønstre
- At give deltageren en indsigt i kognitive adfærdsterapeutisk behandlingsteknikker, der tager udgangspunkt klientens personlighed/-forstyrrelser
- At deltagerne opnår større kendskab til sin egen personlighedsstruktur og hvordan den harmonerer med arbejde med besværlige klienter
- At deltagerne styrkes i den empatisk konfrontation

Der er ikke tale om terapi af personalet.

Antal deltagere

- Max 20 deltagere

Undervisere

- Psykoterapeut Charlotte Sandfeld
Sygeplejerske og psykoterapeut. Afdelingsleder på Sydgårdens Behandlingsafdeling i Statsfængslet Renbæk og supervisor for alle ansatte i Statsfængslet Renbæk
- For yderligere information: www.livskompetence.com
- Psykolog Ragnar Stefánsson
Privatpraktiserende psykolog og konsulent på Sydgårdens Behandlingsafdeling i Statsfængslet Renbæk
- For yderligere information: www.psykhjaelp.dk

Samlet har underviserne en bred faglig teoretisk indsigt og praktisk erfaring i arbejdet med dobbeltbelastede klienter i individuel- og gruppebehandling. Sammen har de udviklet og haft ansvar for behandlingen i Statsfængslet Renbæk i 8 år. De afholder kurser for ansatte i Kriminalforsorgen og kommunale misbrugscentre om behandling af misbrug og personlighedsforstyrrelser.

Tidsrum

- 9:00 – 15:00
- Der er 1 time afsat til frokost

Kursussted

- Kriminalforsorgen sørger for undervisningssted

Fremsendte cases

- En repræsentant for deltagergruppen får udleveret MCMI-III (personlighedstest) for 1-2 klienter
- Testen kan udfyldes af personalet, som de tror at en enkelt klient/indsat ville udfylde den, eller en insat, hvis han/hun vil
- Testene gennemgås på kurset

Undervisernes forventning

- Det bedste udbytte af kurset opnås ved at den enkelte deltager, har en interesse i at byde ind med besværligheder fra sit arbejdsliv og cases fra hverdagen

Programpunkter

Dag 1 Personlighedsforstyrrelserne

- Intro til dagene m. præsentation af deltagere
- Undervisning i dyssocial vs. antisocial personlighed
- Øvrige personlighedsforstyrrelser
- Udviklingspsykologi, tænkning og adfærdsmønstre
- Principper i kognitiv adfærdsterapi af personlighedsforstyrrelser

Dag 2 Relationsstil

- Gennemgang af cases
- Undervisning i relationsstil
- Hvad er det der bliver svært?
- Hvem er jeg i forhold til de indsatte?
- Hvordan formidle grænser på en empatisk konfronterende måde?
- Hvordan bevarer jeg min værdighed og ligeværdet i det sociale rum?

Underviserne forbeholder sig retten til mindre ændringer.